

Seat No. : _____

AC-138

April-2016

M.Ed., Sem.-II

A-005: Philosophy of Education

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-1

1. નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે **750** શબ્દોમાં આપો. **20**
- (1) તત્ત્વજ્ઞાન અને શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનને તમે શી રીતે મૂલવશો ? બંનેની સંકલ્પના અને વિશેષતાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (2) તત્ત્વજ્ઞાન અને શિક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ ઉદાહરણ સહિત સવિસ્તર ચર્ચો.
- (3) આદર્શવાદ સૃષ્ટિના અંતિમ સત્ય વિશે શું કહે છે ? વિગતે ચર્ચા કરો.
2. (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે **125** શબ્દોમાં આપો. **10**
- (1) વ્યવહારવાદની જ્ઞાન પ્રાપ્તિની રીત જણાવો.
- (2) અસ્તિત્વવાદ કેવી રીતે અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?
- (3) જ્ઞાન મીમાંસા એટલે શું ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : **5**
- (1) સૌંદર્ય મીમાંસા એટલે શું ?
- (2) વાસ્તવવાદની શૈક્ષણિક પદ્ધતિ જણાવો.
- (3) પ્રકૃતિવાદ શિક્ષણના કેન્દ્રમાં કોને મૂકે છે ? શા માટે ?
- (4) વ્યવહારવાદ અનુસાર અભ્યાસક્રમ કેવો હોવો જોઈએ ?
- (5) આદર્શવાદ આધારિત શિક્ષક-વિદ્યાર્થી સંબંધ જણાવો.

વિભાગ-2

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં લખો. **20**
- (1) જૈન દર્શનના તમામ પાસાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (2) રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના શિક્ષણ ચિંતનની નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો :
- (a) કેળવણીની સંકલ્પના અને સિદ્ધાંતો
- (b) શૈક્ષણિક પ્રદાન અને મૂલ્યાંકન
- (3) ભગવદ્ગીતાના શિક્ષણ ચિંતનની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો :
- (1) કેળવણીના ધ્યેયો.
- (2) અભ્યાસક્રમ
4. (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે **125** શબ્દોમાં આપો. **10**
- (1) ઉપનિષદના કેળવણીના ધ્યેયોની ચર્ચા કરો.
- (2) બુદ્ધિસ્ટ શિક્ષણ ચિંતનના કેળવણી પ્રદાનની ચર્ચા કરો.
- (3) જે. કૃષ્ણમૂર્તિના શિક્ષણ દર્શનના પ્રવર્તમાન સમયમાં સ્વીકાર્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : **5**
- (1) મહાત્મા ગાંધીજીએ કયા પ્રકારની કેળવણી પર ભાર મૂક્યો છે ?
- (2) પરાવિદ્યા એટલે શું ?
- (3) જે. કૃષ્ણમૂર્તિની દૃષ્ટિએ જ્ઞાનપ્રાપ્તિના માર્ગોના નામ લખો.
- (4) ભગવદ્ગીતા આત્મા વિશે શું કહે છે ?
- (5) જ્ઞાન અને દર્શનનો અર્થ જણાવો.

Seat No. : _____

AC-138

April-2016

M.Ed., Sem.-II

A-005 : Philosophy of Education

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

SECTION – I

1. Answer any **two** out of **three** from the following question. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) How can you evaluate Philosophy and educational Philosophy ? Discuss in detail the concept and characteristics of both.
- (2) Discuss in detail the relationship between Philosophy and Education with illustration.
- (3) What is the ultimate truth of the universe according to the Idealism ? Discuss in detail.
2. (A) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Mention the method of acquiring knowledge of Pragmatism.
- (2) How existentialism exist ?
- (3) What is epistemology ? Explain with illustration.
- (B) Answer in brief the following **five** questions : **5**
- (1) What is axiology ?
- (2) Mention the teaching method of realism.
- (3) What is at the centre according to the Naturalism ? Why ?
- (4) How would be the curriculum according to the pragmatism ?
- (5) Mention the relation between the teacher-pupil relationship regarding idealism.

SECTION – II

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) Discuss in detail the all aspects of Jainism.
 - (2) Discus Educational philosophy of Ravindranath Tagore in context of the following points :
 - (a) Concept of Education and its principles.
 - (b) Educational contribution and Evaluation.
 - (3) Discuss Philosophy of Bhagwat Gita keeping in mind the following points.
 - (a) Aims of Education.
 - (b) Curriculum
4. (A) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Discuss the aims of Education of Upanishada.
 - (2) Discuss the educational contribution of the philosophy of Buddhism.
 - (3) Clarify the accepted characteristics of J. Krishnamurthy in recent time.
- (B) Answer in brief the following **five** questions : **5**
- (1) Which type of education emphasis by Mahatma Gandhi ?
 - (2) What is Paravidya ?
 - (3) Write the name of attaining knowledge according to J. Krishnamurthy.
 - (4) What is Bhagwat Gita Say about SOUL ?
 - (5) Mention the meaning of Knowledge and Vision (Darshan).
-